కథా వికత

ఉద్యోగాన్వేషణ

—సౌదుం జయరాం

తల్లి పగలగొట్టుకోడానికి ఏ రాయి అయితే నేం అన్నారు. నాగోడు ఎక్కడ్నుంచి మొదలుపెట్టినా ఒకటే. దీని కి కృతజ్ఞతాధ్యవసాన అవసరంలేదు. శుభం పలకరా అంటేన్నా అన్న నామెలగా అశుభంతో ఎందుకు ప్రారంభించాలి అనుకుంటే శుభంతోనే ప్రారంభించవచ్చు. అలాగే వ్రాయడం విధ్యుక్తం.

ఒక శుభోదయాన మా పరీక్షనిలాలు వచ్చాయి. పేపరు చేతికి తీసుకున్నాను. చేతులు వణుకుతున్నాయి. చూపు ఆగడం లేదు. మనసులో భయం. అంతర్గత కాశ్రయం. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే ఆస్థిత అనుభవైకవేద్యం. మొత్తానికి పేపర్లో నా నెంబరుపుంది. ఒకటికి రెండు కాస్త చూశాను. నానెంబరే. ఎగిరిదూకాలనీ ఏదో ఒకటి పిచిమాపాట గట్టిగా పాడాలనీ అనిపించింది.

వెనుగా ఇంటికి వెళ్ళాను. ముఖంలో ఏ భావం ద్యోతకం కానుండా, "అమ్మా మా తిండ్లు వచ్చాయి" అన్నాను. అమ్మ కనుపు పూదుస్తోంది. నా మాటవిని వరక ఒకసూరు వినకనే దాదాపు పడుగెత్తు తున్నట్టుగా నా దగ్గరికి వచ్చింది. నా ముఖంలోకి చూస్తూ నిలబడింది. ముఖకవళికల్ని దూపు పరిశీలిస్తూ పరికిస్తుంది అనుకు పాద్యంకాలేదు. శుభమే వినాలని ఆమె అణువణువూ ఆరాట పడుతోంది. ఏ అశుభం వినవలసి వస్తుందోనని ఆందోళన చెందుతోంది. ఆమెను అస్థితో వుండాలనే నేను కోరుకున్నది, అందుకనే నేనేం సమాధానం చెప్పలేదు.

"ఏమైందిరా" అంది గొంతు సిగల్చుకొని. సమాధానంగా నవ్వేను. అమ్మకు కాస్త స్థైర్యం దొరికినట్టుంది.

"ప్యాసయినావు కదా!" అంది.

"ఏమనుకున్నావు నా తడాఖా అంతే" అన్నాను.

"ఏడ్చినావులే" అంటూ ప్రకాశపూర్వకంగా నావైపు చూసింది. ఆగ్రహమూ అనుగ్రహమూ, కవమూ సుఖమూ, అన్నీ కలుపులో దాచుకోవడం ఎలాను వేద్దు తుందనుకుంటా. అమ్మ పెద్దగా పొంగిపోతున్నట్లు పైకి వ్యక్తం చెయ్యలేకుగాని ఆమె హృదయం ఆనందంతో పరవళ్ళు తొక్కుతోందన్న విషయం వినిగట్టలేనంత పసిపాపకాదు. ఒక్క ఏటిగాదు కొన్నేళ్ళు వంట నట్టింట కొచ్చినంత సంతోషంగా వుంది అనిపించింది.

ఇంతకూనేనుప్యాసయినపరీక్ష ఏదోపెద్ద వేలేదు. తెలుగువిద్వాన్ ఎమ్మెనో నియ్యనో కాదని పాఠకులు నిరాశపడితే నేనేం చెయ్యగలను నిజమా నాయనపడితే ఎమ్మే పరీక్ష పాస్ కావాలన్న పట్టింపు వుంటుంది. మన కెందు కాపాటింపులు! ఉన్నమాట చెప్పకోడానికి నామోషీపడ్డం లాభంలేదు.

2

పరీక్షలు వచ్చాక తృప్తిగా వూపిరి పీల్చుకున్నాను, అనుకు. నా బాధ్యత తీరిపోయింది. ఇక పాత్యపుస్తకాలతో తలనూగుట్టుకోనవసరం లేదు. ఏది పడితే అది తడవవచ్చు. ఏ క్కడ పడితే అక్కడ తిరగవచ్చు. పరీక్షలో తప్పినట్టు పేపర్లు కష్టంగా వున్నట్లు రాత్రిళ్ళు పాడు కలలురావు. నేను విద్వాన్ ప్యాసయ్యాను. ఎవరికన్నా అడ్రస్ ఇచ్చేటప్పుడు, వొస్తే కాలమీద పేరుదానుపునెదుట్టు "గోపాలం, విద్వాన్" లేదా "విద్వాన్ గోపాలం" అని మర్యాదగా రాసుకోవచ్చు. ఇలాటి సదాలక్ష వూహలతో నా హృదయం ఎంతో తెరిచ పడ్డది.

అమ్మ విషయం వరేవరి. పరీక్షాలు వచ్చిన రోజుల పాయసం వండిపెట్టింది. మరుసటరోజు మిత్రులకి ఒకపార్టీ ఏర్పాటు చేయాలనుకున్నాను. అమ్మని అడిగితే వోరి తరుకుండా ఆంగీకరించింది. వచ్చిన మిత్రులు ఎదిమందికి పూరీలూ కాసీఇచ్చి పంపరపడ్డది.

ఎవరితో ప్రస్తావన వచ్చినా నేను పరీక్ష ప్యాసయిన విషయం ఎత్తుతోంది.

"నేనువు దయవల్ల మా గోపాలం పరీక్ష పాసయ్యాడు" అని అమ్మ సంభాషణలు వాంది. ఆ తర్వాత అమ్మ నాకనుపుకోసం పక్కపాలాల సంభాషణల్లో చోటు చేసుకుంటాయి. దడువు కుంటున్న రోజుల్లో అమ్మ కష్టాన్ని గురించి నేను ఆలోచించలేదు. ఇప్పుడు ఆలోచిస్తే - నా కనువుకోసం అమ్మ దాదా దాదవడి పట్టింది. నా కనువు అమ్మకి పరీక్షే. కాస్త కలిగిన వాళ్ళకయితే నా కనువు లెక్కకోకరాదు. అమ్మ స్థితిపేద. కూలీనాలి చేసుకుంటూ నన్ను పదివంచింది. మాకు నాలుగెకరాల పెద్ద లేకపోలేదు. కాని అందులో వచ్చే ఆదాయం బహుస్వల్పం. పేజీల్కు తప్పిన్నుతోడుగా అమ్మా చెల్లెలూ కూలీనాలి చేస్తేతప్ప పంపారంగిరవడు.

ప్రాతంత్ర్యానికి పూర్వస్థితే అమ్మకి నన్ను పదివంచాలన్న వూహే తట్టివుండేది కాదనుకుంటా. కాలం మారిపోయింది. వూరూనా స్కూళ్లు, ప్రతి పది పల్లెలకూ ఒక హైస్కూలు - పిల్లలకు రెండూ మూడూ కాలేజీలు. మొత్తానికి కనువుకు కాయచాక అయ్యాయి. "కనువు అంటే కలిగిన వాళ్ళతో అన్న భావం పమనిపోయింది. కాస్త కష్టపడితే మనమూ మన పిల్లల్ని కనిపించుకోవచ్చు అన్న భావం కూలీనాలి చేసుకొనే వాళ్ళకు కూడా కలుగుతోంది. అందుకు మా అమ్మే కాస్కాణం. ఈ సామాజిక పరిణామం మంచి చెడ్డల్ని గురించి నేను ముందెన్నడూ ఆలోచించలేదు. ఆలోచించిన అవసరం కలగలేదనుకుంటా. దివిత్తినా అనుభవం గీటురాయి.

ఇప్పుడిప్పుడే నాకు కలుగుతున్న అనుభవాలు నా మెదట్లో ఆలోచనా బీజాల్ని మొలకెత్తిస్తున్నాయి. నా అనుభవాలు ఏమి బంటారూ! అవే మనవి చేస్తున్నాను.

3

జీవితంలో ఏ సంతోషమైనా ఎన్నాళ్ళు తిష్టవేసుకుంటుంది? వారం రోజులు లేదా పది రోజులు, ఒక పది హేను రోజులు గడిచే సరికల్లా నేను వ్యాసు కావడంతో ఎర్పడిన సంతోష వాతావరణం ఇంట్లోనూ నాలోనూ అంతరించి పోయింది. అమ్మ మామూలుగా కూలి పనికి వెళ్ళింది. చెల్లెలు సుభద్రా ఇన్నాళ్ళు పనికిపోయ్యేది. పెళ్ళికు కొచ్చిందనో ఏమో అమ్మ వాణ్ని ఇంట్లోనే అన్నం చెయ్యను పిడుతోంది.

పాసుయింత్రం అయ్యేసరికి ఏ రైతో వచ్చి "రాయుఅమ్మా. పొద్దున కలుపు తీయుటకు వస్తావా" అనో లేదా మరో వనికి వస్తావా అనోపిలుస్తాడు. వస్తానంటేపని, వారిచేతో వీరి చేతికో వెళ్ళుతున్నాను వని సమాధానం చెప్పితే వచ్చినవాళ్ళు తుసరుసలు. సంగిం పుడు, ఇపుడు నేను చిన్నతనం నుంచీ చూస్తూనే వున్నాను. కాని యిప్పుడు యీ పన్నివేలాలు నాలో కంపరమ్ము తిన్నుతున్నాయి. తన పుట్టిన్నుతున్నాయి. ఆలోచనల్ని రేకెత్తిస్తున్నాయి. ఇంటి దగ్గర వుండబుద్ధి పుట్టదు. ఏ స్నేహితుని దగ్గరో కూర్చుండ్రి అవుకుంటి. ఉన్న వాస్తవాన్ని చూడి చూడనట్లు పోవడం కష్టమేమికాదు. ఐతే అందుల్ల మనస్సాంతి అర్థమయితే కదా. పరిస్థితులను తక్కువ పెట్టుకోవాలి. మంచి జీవితం తనే చూడాలి. అదే ఆలోచిస్తున్నాను.

ఏ స్కూల్లోనన్న జూనియర్ తెలుగు పండిట్లు అవసరమున్నట్లు ప్రకటిందాయి. ఆ ప్రకటనలు చూస్తూంటే ప్రాణం లేచి వచ్చింది. అడ్రసులు అన్నీ నోటు చేసుకున్నాను. అన్నిట్లార్థనూ అప్లయి చేయ్యాలి. తెల్ల కాగితాలు తీసుకున్నాను. ఎలా అప్లయిచేయ్యడం? తెలుగులో అయితే ఎదో తంటాలు పడవచ్చు. తెలుగులో రాయడానికి మనస్కరించలేదు. అలా రాస్తే వీడి తేమీ రాదనుకుంటారేమోన్న భయం. ఇంగ్లీషులో రాయడానికి కలం ఒక్కటి అంగుళం కూడా కదలడంలేదు. వస్తుస్థితం నుంచీ న్యూనతా స్థితి ఇడబాకా అంటే పరిణత స్థితి ఇంగ్లీషు తడుపుకున్నాను. అన్నీ శేషన్ పారంలో ఒక్క వాక్యం రాయడం చేతకానపనిలేదు. ఏం తడుపులు అనిపి నామీద నాకే విసుగొచ్చింది.

మా యింటి ఎదుట్గా పాసిరెడ్డిగారు న్నారు. ఆయన కాస్త్రేమ్. లెక్చరర్, రైతుల్ల నక్కలైదో తెలియదు. హ్యూమాలు తడుపు పూర్తి కాకపోయినా ఇంగ్లీషు బాగా వచ్చు. వ్యక్తిగా కృషితో వేదుకున్నారు. ఆయన దగ్గరకి వెళ్ళి అడిగితే నాతడుపుపై నన్నూ దిన్న చూపు దూరదృష్టిమోనని భయం. గత్యంతరంలేదు. ఆయన దగ్గరికి వెళ్ళాను నేను వెళ్ళేసరికి ఆయన ఎవరితోనో రాజకీయాలు మాట్లాడుకున్నాడు.

"నువ్వుమాను చెప్పు, అక్క చెప్పు, సంకటి కొర్రన్నాన్ని కూడా కళ్ళకద్దుగాని భోంచేస్తున్నన్నట్లు ఈ దేశంలో విన్న వాలు రావో అంటున్నాడాయన.

సంకటి, కొర్రన్నం తినడానికి, విన్న వాలకూ గల సంబంధం ఏమిటో నాకు అర్థంకాలేదు. అలాగే నాకు అర్థంకాని విషయాలు వారి సంభాషణల్లో ద్వారా వాలా దొర్లాయి. తర్వాత ముగిసిన తర్వాత ఎదుట వ్యక్తి లేదు పోయ్యాడు.

పాసిరెడ్డి నావైపు తిరిగి "ఏమ్మా వూరికే వచ్చావా లేక ఏదన్న పనిమీద వచ్చావా!" అన్నాడు.

వచ్చిన పని చెప్పాను, ఆయన ఏం ఎగాలో చేస్తాడోనని తలమంచుకున్నాను.

"వస్తుపనుకున్నావా! అన్నాడు ఆయన నవ్వుతూ ప్రాణంపోక నేనూ ఆయన నవ్వులో కృతి కలిపాను.

"మాదు గోపాలం ఏ విషయంలోనూ వెనుకపడకూడదు. మనకు తెలిసిన విషయాలు కంటే తెలియని విషయాలే ఎక్కువగా అనిపించి వుంటాయి. ఒక మంచి కడుపుకి దానవ అంటే ఎమిటో వలసలం చెప్పమిటో తెలుసుకోవచ్చు. ఒక మంచి కార్యక్రమాలు ఒక వాక్యం కవిత్వం రాయలేక పోవచ్చు. తడిని అర్థం చేసుకోవడం చేతకాకపోవచ్చు. అంతెందుకు 'అమ్మహాత్మ్యం' ఏ వంది అని అడిగితే నువు తడిని చెప్పగలవు నేను చెప్పలేను. తెలియని విషయాలు తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నం చెయ్యాలి. తెలియనంతను వెగ్గు పడకూడదు' అన్నాడు.

నా ప్రాణం కుదుట పడింది.

అప్లికేషన్ అయిన తిరిగి చేస్తే నేను దాసుకున్నాను.

"అప్లై చేస్తున్నాను. బాగానే వుంది. కాని స్కూలాలు దింత కాయ లు రాల్తాయా నాయనా" అన్నాడు.

"ఏ వుట్టలో ఏ పాముందో ఎవరు చూడాలి" అన్నాను. ఆయన నవ్వి "నేను నిన్ను విరాళ పరచను. కావివ్వు" అన్నాడు. అప్లికేషన్లు పూర్తి అయ్యాయి. ప్రతి స్కూలు కరస్పాండెంటుకోసారూ ఆ జిల్లా విద్యాశాఖాధికారికి కూడా ఒకటి పంపాలి. మొత్తం పది కవర్లు, రెండు రూపాయలు. విషయం చెప్పి "అమ్మ రెండురూపాయలు డబ్బుంటే యిప్పు" అన్నాను.

"దడువు అయిపోయింది. డబ్బు అప్పు వుందనుకున్నాను. వదీ అయినా ఇంకా అడుగుతూనే వున్నావు. ఇదేమిటా అని విసుగు వ్యక్తం చేసింది. అమ్మ విసుగుకు కారణముంది, పరిగ్గా రెండురోజుల క్రిందట పర్సినిక్ తెచ్చుకోవాలని పది రూపాయలు అడిగి యిప్పించుకున్నాను. ఆ రోజు అక్కడా యిక్కడా ఇదు లు చేసి తెచ్చి యిచ్చింది. మళ్ళీ ఈ రోజు రెండు రూపాయలు.

రెండు రూపాయలంటే మాటలు కాదు. అమ్మ రెండురోజులు ఎండలో చెమటోడ్చాలి. అసలు పనుగువడటంలో అవకాశమేలేదు. పదువు పూర్తికాంగానే వుద్యోగం వస్తుందనీ అమ్మ అనుకొని వున్నట్లుంది. ఇళ్ళంకగానే వందగకాదని అమ్మతో చెప్పి ఆశల్ని నిరాశ చెయ్యడం యిష్టంలేదు.

ఉద్యోగానికి అప్లై చేస్తున్నానని త్వర లోనే వుద్యోగం వస్తుందని చెప్పాను.

నాలుగు తెల్ల కాగితాలు నల్లచేసి నాలుగు చోట్లకు తరలించాను, ఎదన్నా దాన్యతగులు తుందేమోనని రోజు పోస్టు దగ్గర ఎదురు చూస్తున్నాను.

"ఎక్కణ్ణుండవన్నా ఇంటర్వ్యూ వచ్చిందా!" అన్నాడు పాసిరెడ్డి ఒకరోజు. లేదన్నట్టు తప్పుకుపోయాను.

"నెమ్మదిలేదూ ముఖాలకు చింతకా గ్రామపార్టీకి దారితీసింది. ఏం చెయ్యను!" అన్నాడు.

"వాగుంది ఆ మెకపఎలెక్షన్లలో కంపెట్టు చేయకపోతే ఏం కొంపమునిగేదిః" అన్నాను

కొంప మునిగేదేమీలేదు. కాని ఏ అధికారమూ లేకపోతే ఎవడు పలకరిస్తాడు!" అన్నాడు.

డబ్బు, అధికారం, ఇవే రాజ్యం చేస్తున్నన్నుడు ప్రతి వారూ వాటికోసం వెంపరలాడక తప్పదేమో.

"నేనుకు చాలా ఆశలుపెట్టుకొనివచ్చాను" అన్నాను.

"పరే, భోంచెయ్యి. తర్వాత ఆలోచిద్దాం" అన్నాడు, భోజనం అయినతర్వాత ఆలోచించనేదేమీలేదు. నాకు ప్రయాణమయ్యాడు. ఈపెబూ, గుంట్రగొడ్డెంట్లూ తీసుకొని వాడి వెంట ఒక చిన్న దయు కూడా ఇయకుండా దేరింది, నాకు గుండెలు అదిరాయి, ఈపెబూ, గుంట్రగొడ్డెంట్లూ చూపికాదు, పీళ్ళందరికీ ఐన్ను ధార్జిలు పెట్టడానికి నా దగ్గర దాలి నంత డబ్బులేదు. వాడితో అన్నుణ పెట్టేస్తే వాడేమన కుంటాడో! దేవుడా ఎమిటీ అగ్ని పరీక్ష అనుకున్నాను, ఈ మధ్య మార్పులం దేనికి అని వాడితో అడగడానికి నాకు ధైర్యం చాల్లేదు. ఎత్తుల విడిగా అనిపిం, దొడ్డిలో జనుగుకున్నాయి. ఇప్పటికు ఐయిందిరేకి దారిలో ఎవన్నా అశుభమో, శుభమో జరిగితే చిందర నాకొస్తుంది. మిత్రులమీద పెద్ద సంకటానస్థలో పడ్డాను.

ఎమైతేనేం దేవుడు నా వాపిన వున్నాడు. ధార్జిలకు డబ్బు నాతో పెట్టివచ్చలేదు వాడు. నాకన్నుధార్జీ కూడా వాడే పెట్టాడు. గంపం గడిచిందనుకు ఎనుకొండలదాన్నే ఒకటికి పదిసార్లు స్మరించాను. ఎం దుకో చెప్పలేనుగానీ, వెళ్ళన్న కార్యం జయప్రదమవుతుందని కూడా అనిపించింది అక్షణాన.

మళ్ళీ కుంపూవక మేమిటుంటే మేము వెళ్ళేసరికి సమితి ప్రెసిడెంటు, ఏ కారణం వెళ్ళకుండా ఇంటిదగ్గరే వున్నాడు. కారిసమితి తతి గృహ ప్రాంగణాన వెంపర చిన్నపెంజా తిరుగుతూనే వుంటాడు. ఎదురు అన్నుం కొచ్చినవాళ్ళు, కడుపు అన్నంలోచ్చినవాళ్ళు, ట్రాన్స్ఫర్లు కొచ్చినవాళ్ళు, పీనుసలుకు కోసంవచ్చిన వాళ్ళు, కొళ్ళకోసం వచ్చినవాళ్ళు, గ్రామ ప్రదేశాల్లు, పాలెగాళ్ళు ఎవరులేక అంతా అక్కడేవున్నారు. ఇంత మంది లోనూ నరసింహారెడ్డి ఇంటర్వ్యూ దొరుకుతుందో దొరకదో! నరసింహారెడ్డి సుమారు వైపుజులాడు. ఇంటి దగ్గర అడ్డాసానగా ఐయిలుపేసాడు, ముందర అడ్డాసరం ఇన్నుకు ద్యోతకం కావడంలేదు.

"ఇంద్లో ఎవరెరుడన్నారు!" అన్నాను రహస్యం అడుగుకున్నట్టుగా నా పక్క వ్యక్తితో

"సమితి ప్రెసిడెంటు" అన్నాడు.

"ఎం చేస్తున్నట్టు!" అన్నాను.

"ఇయకుంది నిరసూనీసు, ఎవ్వర్నా వెళ్ళన్నాడు." నెట్ డిన్నుది వున్నట్టుంది" అన్నాడు.

"అంటే కాబోలు ఎవరూ లోపలికి వెళ్ళకుండాయుపరచ్చాలనుకున్నాడు" అనుకున్నాను ఈ నెట్ డిన్నుది ఎంత సేపటికి ముగుస్తుందో! కాళ్ళు పీకుతున్నాయి. కాపేపు కాలక్షేపమవుతుందని నేను నా పక్క వ్యక్తితో మాటల్లోకి దిగాను.

"ఎం పనిమీద వచ్చావు!" అన్నాను.

"మొగుణ్ణి ఒకసారి దర్శనం చేసుకొని కాస్త పాపమాః నెత్తిన తల్లుకుంటామని వచ్చాను" అన్నాడు.

"మొగుడెవడు" అన్నాను నవ్వుతూ. టీవర్గకు మొగుడెకో తెలీదూ!" అన్నాడు.

అర్థమైంది అయితే మిమ్మల్ని కంకర గిరి మాన్యాలు నట్టిందాకన్న మాట, ట్రాన్స్ఫరు చేయించుకుంటామని వచ్చానా! అన్నాను.

ఆయన తలూపాడు.

"ఒక్కరే వచ్చావా!" అన్నాను.

లేదు, రికమెండ్ చేయడానికి మిందెనా దొరకు కావాలి. మావూరు సర్పంచుని వెంట బెట్టుకొని వచ్చాను" అన్నాడు.

"సమితి ప్రెసిడెంటు బాగా తడుపుకున్న వాడేనా!" అన్నాను "తడుపుకోకుండానూస్తానో, టీవర్గ అవుతాను కాని రాజకీయాల్లో రాణిస్తానా! అంటు ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు.

ఎంతమనేవరో కాని మాట్లాడుతూ వుంటే బాగానే కాలక్షేపం అవుతోంది. కాని వున్నట్టుండి ఇనుంగో కంగం ఐయింది దేరింది. ఎమిటన్నా అని చూస్తే సమితి ప్రెసిడెంటు గడప దాటి ఇనుటికి వచ్చాడు, ఇనుమంతా సమస్కారాలు చేస్తూ డైవర్కనం కోసం ఎగాడి నట్లు ఎగాదుకున్నాడు. మా నరసింహారెడ్డి ఎక్కడున్నాడోనని చూసాను. వరలా లేదు. వాడూ ఎగాదుకున్నాడు. ఎందుకైనా మంచిదని ఎంపజేసుకొని వాడి దగ్గరికి వెళ్ళి నిలబడ్డాను.

ఇంతమంది భక్తుల్ని ఎలా సంతృప్తిపరచ గలడో అనిపిస్తున్నాను. కాని సమితి ప్రెసిడెంటు మొత్తానికి అభిమానులు గానే వున్నాడు. అందరి భక్తుల మీద కటాక్ష వీక్షణం ప్రసరించాడు, ఒక క్షణంలో అందరి సమస్యలూ అతనికోసం అందుకున్నాడు. ఒకరి తుకం మీద చెయ్యి వేస్తూ మరొకరి వైపు తిరిగి "నీ విషయం వారతో వైర్యన్‌లో మాట్లాడాను" అన్నాడు క్షణ మాత్రం కాకుండా మరొకర్ని ఉద్దేశించి "రేపు అసీసుకు రావయ్యా నీ విషయం చేదో ఆలోచిద్దాం" అన్నాడు.

ఎవరో టీచరు కామాలు దగ్గరికి వెళ్ళి తన గోడు వెళ్ళబోసుకోబోయ్యాడు. సమితి ప్రెసిడెంటుగారు మౌనం దిగ్రంచి.

"న్యూసెంసు పెంపు పెట్టే వచ్చావా!" అన్నాడు.

"పెట్టే వచ్చానండీ" అన్నాడు చేతులు నలుపుకుంటూ.

"బాగానే వుంది. న్యూసెంసు పెంపు పెట్టి ఇలా మాట్లాడుతూ తిరగడం కన్నా మరేం పని లేదయ్యా.

పీకు, పోపో బుద్ధిలేకపోతే పరిః అంటూ దులపడంచున్నాడు.

ఇంటి మొదుట్న జీపు కదలడానికి సిద్ధంగా వుంది. ప్రెసిడెంటుగారు వెళ్ళి కారులో కూర్చుంటున్నాడు. మా నరసింహారెడ్డి గబగబా వెళ్ళి మరోసారి నమస్కారం చేశాడు.

"ఓహో నువ్వటయ్యా ఏమిటి విషయం" అని పి. డి. వో. తో ఎదో చెబుతున్నాడు.

అవ్వలి మొంటైనవేమాయె' అనుకున్నా దేమో నరసింహారెడ్డి వచ్చినవరకాన్ప్రకారంగా చెప్పాడు. తన రొదచెప్పా వెళ్ళడంగా "చూద్దాంలేవయ్యా, మరోసారి కనిపించు, ఇవుడు పెంకటాపురంలో న్యూసెంసు దిగ్రంగు కంపుస్తానని వెళ్తున్నాను" అన్నాడు.

దేవుడు వెళ్ళిపోయ్యాడు. భక్తులు మిగిలారు. ఒక్కసారి అందరివైపు కరకాయుంచి చూశాను. ప్రెసిడెంటు అందరికీ అన్న దూపుల్తో దర్శనమిచ్చాడు, అందరి వదనాల్లోనూ ఎదో సంతృప్తి కాపడిస్తోంది.

తుకాం మీద చేతులు వేసుకుపడున్న వాళ్ళూ, ఏపులు తట్టాయుపన్నవాళ్ళూ, రెట్టింపు సంతృప్తి అనుభవిస్తున్నారు. చీకట్లుకున్న ఉపాధ్యాయ మహోపాయాలు కూడా బాగవపడుతున్న భావులు కనుపించ లేదు, "తకకాలు కాలు పొట్టకొట్టడం, అదే అయిపోయిన ప్రత్యేకతలని ఎవరి కోవో చెబుతున్నాడు. పొట్ట కొట్టకపోతే మాంసం తిట్టాలని రూలు ఎక్కడుందో నాకు దొరకలేదు. అధికారంలోవున్న వ్యక్తి తిట్టినా సమర్థించుకోడానికి సంసిద్ధంగా వున్నారు. జనం.

నీపుమీద చెయ్యి పడ్డది. చూద్దుగుకదా నరసింహారెడ్డి "ఇంకేమి ఆలోచించకు. నిన్నాపుగా. చూద్దామన్నాడు. మళ్ళీ ఒకసారి కలుసుకుందాం. మన పని పాపుకూల మైనట్లే లెక్కు." అన్నాడు.

మనసుకుండా పూపుకుండా పాపుకుపుకని సంతోషం ప్రకటించాను, ఒకటి రెండుసార్లు తిరిగితే పని పాపుకూల మవుతుందన్న భరోసా కలగకపోలేదు. పదే పదే ప్రకన కుండా గోపీకృష్ణ తిరిగితే కొంత పాదింత పని పాపుకూల మౌ ఒక్కసారి ఇల్లు కదలడానికే తాకలు దిగివచ్చాను. పదినపదే ఎలా తిరగడం? ఇప్పుడు ఇప్పుడాదాదిపోదేమో. నరసింహారెడ్డికి కృతజ్ఞత తెలిపాను నరసింహారెడ్డి తన సొంతపని మీద వూర్లోకి వెళ్ళాడు. నేను భారంగా వూపిరి పీల్చుకున్నాను.

"ఎందు కలాంటనెడివాడు కలతోలేడా" అని గణేశుడికి కలిగినట్టు నారోనూ ఒక సందేహమే ప్రారంభమైంది. అసలే ఈ సందేహాలు అట్టే కాలం నిలవలేవు.

కానిలో వున్న ఎదో మిసమరీ న్యూసు నుంచి ఇంటర్వ్యూకు పిలుపు వచ్చింది.

నిన్నంతేహంగా దేవుడున్నాడు అనుకున్నాను. నాలాటి దిక్కులేనివాళ్ళకి దిక్కు చూపడమనే తన నిజ కర్తవ్యాన్ని ఆయన యింకా నిస్పృహంగా కొనసాగిస్తున్నాడనే నమ్మకంకూడా కలిగింది.

"మాదాపా నవ్విన నాపచేనే నండింది" అన్నాను నాసిరెడ్డిగారి దగ్గరికి వెళ్ళి.

"ఎమైంది" అన్నాడు పాసిరెడ్డి.

"మనం నెంకిందట కానలికి అప్లయ్ చెయ్యలేదూ! ఇప్పుడు ఇంటర్వ్యూవచ్చింది"

"అంటేనా ఏ ధోరణిమీదా ఎప్పాయి మెంట్ అర్డరు వచ్చిందేమో నమనున్నాను"

"మీరు మరీ విరాగాపాసులు చూస్తూ వుండండి. వారం రోజుల్లో పోస్టింగ్ అర్డరు కూడా సంపాదిస్తాను" అన్నాను.

"సుంటికే" అన్నాడు ఆయన. మొన్న సమితి ప్రెసిడెంటును కలుసుకోవడానికి వెళుతూ తినికెళ్ళిన ముప్పయి రూపాయల్లో. ఇరవైరూపాయలు ఇంకామిగిలి లేవున్నాయి. దానికితోడు మరొక పది రూపాయలు ఖర్చైతే పని గడుస్తుంది. కాని అమ్మ మళ్ళీ ఏం రగడ ప్రారంభిస్తుందోనని భయం. అందుకని అమ్మ దగ్గరికి వెళ్ళి రాత్రి ధోరణీలో చెప్పాను. "అమ్మ వెళ్ళే ముందు గొడవ చేస్తే వెళ్ళిన పని వమ్మంగా అగదు. మొన్న అలాగే జరిగింది. ఇంటర్వ్యూకు ఈ సారయినా నన్ను సక్రమంగా పంపు" అని.

అమ్మ విట్టూర్చి "ఇంట్లో ఇరవయి రూపాయలుంటే ఇంకా ఎంతయితే నది పోతుంది!" అన్నది.

"ఎక్కడయినా ఒక పదిరూపాయలు చూడమ్మా దాలా" అన్నాను.

అమ్మ ఏం అగదాల్లు పడిందో ఏమో, ఊరంతా తిరిగి పదిహేను రూపాయలు తెచ్చియిచ్చింది! అడిగిన దానికంటే ఎక్కువే యిచ్చింది.

నన్నపిల్లిమ్మా అని తీసుకొని ఇల్లు కదలాను. నుభద్ర నుంచిన్నీళ్ళ కడవతో ఎదురుగ్గా వచ్చింది.

అమ్మ శుభకరులే!

ప్రయాణం చేస్తూన్నంతసేపూ ఇంటర్వ్యూనురించే ఆలోచిస్తున్నాను. ఆ ఉద్యోగం నాకే దక్కుతుందని మనసులో అశ. ఆ ఆశచుట్టూ అనేకమైన తియాటి ఊహలు. ఊహాలోకంలో విహరిస్తూంటే ప్రయాణపు బడలికే కలియలేదు.

కానిలో దిగేసరికి బాగా చీకటిపడింది. మూడు రూపాయలిచ్చి లాడ్జీగా గది ఒకటి తీసుకున్నాను. ఒక రాత్రి గడిపేందుకు, గదిమీద మూడు రూపాయలు వెచ్చించడం సంతోషంగా ఏమిలేదు. కాని తప్పనిసరి రేపు మధ్యాహ్నం ఇంటర్వ్యూకు వెళ్ళేసరికి స్నానంచేసి, బట్టలు మార్చుకొని కాస్త నీటుగా వెళ్ళాలి. గది అంటూ ఒకటి లేకపోతే రోడ్డుమీద చేసుకునేవి గాడు ఈ వసులన్నీ.

డబ్బులేకపోతేనేం. నాకు తుకంగానిద్ర వట్టింది. పొద్దు పొడిచి పారెడెక్కింది. స్నానం, కాఫీ అన్నీ ముగించుకొని నరికి కొచ్చిన్నర అయింది. పదకొండున్నరకు ఇంటర్వ్యూ. ఇంకా రెండు గంటలు టైము వుంది. ఇంటర్వ్యూకు ఎంతమంది వస్తారో ఏమో! ఏ మవుతుందో! గుండెలలో దడ. సారంభమయింది. కాపేపు ప్రశాంతంగా కూర్చుదామన్నా స్థిమితం చిక్కలేదు. గదిలో అటొచ్చి చెయ్యడం మొదలుపెట్టాను. ఎంతసేపనికి పడకోయడం లేదు. పదిన్నరకే వర్షిపిల్లు పైకి తుంకర పెట్టుకొని బయలు దేరాను. న్యూసెంసు దగ్గరికే. పని విమిషాల నడక.

న్యూసెంసు ఆవరణలోకి వెళ్ళగానే చుట్టూ ఒకసారి పరికించి చూశాను, నా 'దాయాదులు'ఎంతకా ఎదురన్నా వచ్చారేమో నని.

న్యూసెంసు ఆఫీసుకు చెట్టుక్రింద ఎదో ఒక అమ్మాయి విలబడి ఎక్కడో కూర్చుంటారో చూస్తోంది. చేతిలో ఫైలు వుంది. ఇంటర్వ్యూకు వచ్చిన వారికే సందేహం లేదు. హాలువిధీ!

దగ్గరకు వెళ్ళి దాయాది మర్యాదం కన్న ఇదనిపించింది "నువ్వేనా" ఇంటర్వ్యూకు వచ్చావా!" అన్నాను.

"అవునండి" అంది. ఆ అమ్మాయి నన్నగా నవ్వి.

"ఎవ్వరావా!" అన్నాను.

"అయ్యే, లేదండీ పి. ఏ. స్పెషల్ అంది.

నాకు కొంతం పూరక దొరికింది. క్యారి ఫైలను తీసుకొని వక్షంలో వాకి ధాన్ను వుంటుంది.

"మనిద్దరమే వచ్చినట్టుంది." అన్నాను.

"ఇంకోక అభ్యర్థి వచ్చాడు." అంది.

"ఎడీ!" అన్నాను, ఆ మూలన్ని కాస్త చూద్దామని.

"స్టాన్ రూంలో వున్నాడను కుంటాను" అంది.

"పండి మనమూవెళ్ళి అక్కడే కూర్చుం దాం" అన్నాను.

"మీరు వెళ్ళారేమో వెళ్ళండి. స్టాన్ రూంలో ఒకసారిగో. తంపాన్న వస్తుంది చెట్టుక్రింద ప్రాణానికి హాయిగా వుంటా" అంది.

అమ్మాయి కాస్త పెర్సిటివ్‌లాగుంది. మాటిపైపు చూశాను. ఆకర్షణీయంగానే వుంది. కాస్త పసుపు. క్రిస్టియన్ కామాలు. క్రిస్టియన్లని, కోమట్లనీ, పెయ్యి మందిలో వున్నా గుర్తించవచ్చు పెషరీ పైకి

"మీ పేరేమిటండీ" అన్నాను.

"జోసఫిన్" అంది.

నే నూహించిందే నిజమే. గుండె దడ ప్రారంభమైంది కరెస్పాండెంట్ క్రిస్టియన్ ఈ అమ్మాయి క్రిస్టియన్ : నా నోట్లో కరక్కాయ పడ్డట్టే.

"మీరు నిన్నే, ఎప్పుడు స్థాపయ్యారు!" అన్నాను.

"మూడేళ్ళయింది" అంది.

మూడేళ్ళ నుంచీ ఉద్యోగమే దొరకలేదా! అన్నాను ఆశ్చర్యంగా.

"గడ్డాలు గారికిపోయినట్టే ఎక్కడ నాగలేం అన్నాయి. ఇంటర్వ్యూలు, ఇంటర్వ్యూలే ఉద్యోగాలు లేక ఎదురుస్తున్నాయి. మనదేమిటండి!" అన్నాడు నిర్లిప్తంగా.

"ఏం. ఇదీ, కి నెళ్ళలేకపోయారా!" అన్నాను.

"పోవచ్చు కర్నూలులో కాలేజీల్లో సీట్లు దొరకవు. ప్రయివేట్ కాలేజీల్లో రెండు వేలో మూడు వేలో డొనేషన్ యిస్తే తప్ప సీట్లు యివ్వడు. నాలాంటి వాళ్ళకి ఎక్కడా వుండ కుండా పోతుంది. అట్లాంటి వాళ్ళకోసం తెలుగు సినిమా వాళ్ళు ఆపురూపుడుసుని ఎదురుచూస్తుంటారు. నాలాగు డబ్బులుగిట్టుబాటు అవుతాయి అని.

'ఇక ఉద్యోగం దొరకదేమోనని భయం గావుంది!' అన్నాను.

"దొరికితే ఏం కాలేదు. ఈ దేశం వాళ్ళు వదుతుంది." అని నవరం రాయబారికి ప్రయత్నిస్తానా' అంది నవ్వుతూ,

నాకూ నవ్వు వచ్చింది.

'ఏందు కనుకున్నావు అట్లా!' అన్నాను,

నేను సిరికరగా మాటాడడంలేదు. అడ్డు దయు. నిష్ప్రయోజనం ఇట్లాంటి నవాల్ని కాస్త మంత్రంలా జపించిన కవులూ రచయితలూ అనేకమంది అలిండియా రేడియో లో నో సినిమా రంగంలోనో ప్రయత్నిస్తే ఇవు అలింద గానే తప్పగా అల్లండి పోవడం మనం చూడటం లేదా!" అంది.

"పోనివ్వండి, మీ తెలుగు ప్రయాణ మెప్పు